

CENTRUL INTERCULTURAL DE CERCETARE A LITERATURILOR CENTRAL ȘI EST-EUROPENE

Directori: Prof. univ. dr. Egyed Emese; Conf. univ. dr. Horvath Andor

Adresa: Facultatea de Litere, str. Horea, nr. 31, 400202 Cluj-Napoca

Prezentare generală. Obiective, structură

Inițiativa creării acestui Centru a pornit de la necesitatea cuprinderii într-un cadru unitar a direcțiilor și a temelor de cercetare promovate de-a lungul anilor de către membrii Catedrei de Literatură Maghiară în vederea elaborării și realizării unor proiecte de mai mare anvergură inclusiv prin participarea la concursuri europene cu scopul obținerii unor finanțări externe. Un argument puternic pentru crearea acestui centru l-a constituit și potențialul nostru de conectare a colegilor de la alte catedre din cadrul Facultății de Litere (în special cei de la Catedra de Literatură comparată) și centre de cercetare din Ungaria, respectiv din alte centre academice europene.

Pornind de la experiența ultimelor două decenii, am avut în vedere, prin crearea Centrului, valorificarea potențialului nostru în domeniul unor cercetări interdisciplinare, compatibile cu tendințele actuale din domeniul științelor umaniste pe plan european în folosul cadrelor universitare, dar și al doctoranzilor și studenților.

Stimularea cercetărilor interdisciplinare și interculturale dedicate literaturilor și tradițiilor literare central și est-europene urmărește un dublu obiectiv: aducerea la zi a tematicii și metodologiei în acest domeniu și înscrierea mai largă a rezultatelor obținute în circulația europeană a valorilor spirituale. În acest sens, Centrul își asumă un rol de relansare a studiilor literare și istorico-literare prin prisma noilor metodologii contextuale (abordări antropologice ale fenomenelor și practicilor literare, studii literare de media, sociologia artelor și a literaturii, istoria socială a literaturii, istoria culturală a literaturii). Aceste metodologii pun în discuție relațiile complexe dintre societate și literatură, în ceea ce privește literatura și tradițiile, respectiv practicile literare din Europa Centrală și de Est.

Obiectivul strategic principal al Centrului este, pe de o parte, promovarea dialogului științific în acest spațiu, pe de altă parte, integrarea mai productivă a rezultatelor acestor cercetări în circuitul valorilor științifice europene.

Înființat la o universitate cu vocație multiculturală și într-un oraș cu tradiții interculturale pronunțate, centrul are ca scop stimularea dezbatelor pe tema interculturalității și revigorarea investigațiilor privind dinamica evoluției dintre centru și periferie, precum și în privința transferului intercultural regional și inter-regional.

În acest scop, centrul este deschis pentru colaborări între cadre didactice și studenți din mai multe facultăți ale UBB (Litere, Istorie-Filosofie, Științe Politice și Administrative, Teologie Reformată, Teologie Romano-Catolică) sau din afara Universității noastre. De asemenea, el își propune să colaboreze cu instituții similare din Occident, să se afilieze la rețeaua internațională a centrelor de cercetare dedicate literaturilor central și est-europene, făcând cunoscute pe plan internațional contribuțiile cercetărilor din România.

În urma aprobării funcționării sale, Centrul se află în prezent în faza definitivării structurii interne și a elaborării unor proiecte.

Descriptiv al activităților

Principalele direcții ale programelor desfășurate în cadrul Centrului vizează:

- dezvoltarea și diseminarea cercetării metodologice interdisciplinare și interculturale privind literaturile Europei Centrale și de Est, concentrându-se cu precădere asupra metodelor care pun în discuție *statutul și proiecțiile specifice* referitoare la aceste literaturi și tradiții literare;

- dezvoltarea cercetării axate asupra tradițiilor interculturale literare din Europa Centrală și de Est, atât în perioada premodernă cât și în epoca modernă;

Programele de cercetare sunt concepute ca teme de studiu de grup, la care vor participa cadre didactice, cercetători și studenți, iar realizarea lor urmează să fie finanțată prin granturi și sponsorizări. Cercetările se vor finaliza prin studii, cărți, baze de date convenționale și digitale. În acest sens, Centrul își propune să inițieze unele proiecte comune cu marile centre de studii literare și istorice internaționale a căror preocupare principală este studierea culturilor și literaturilor Europei Centrale și de Est (Országos Széchenyi Könyvtár - Budapesta, Academia Ungară de Științe, Academia Română, Institutul a Treia Europă, UCL: SSEES, Institut für Donauschwabische Studien, Centrul de Cercetare al Monarhiei Austro-Ungare, Herzog August Bibliothek din Wolfenbüttel – Germania, Pastis Inc.: Central European University, Russian and East European Institute: Indiana University, University of Groningen, Utrecht University etc.). Aceste legături se vor materializa ca părți integrante ale proiectelor de cercetare lansate de Centru.

Centrul va facilita schimburile academice și științifice cu profesori și cercetători din țară și din străinătate (deplasări, contacte, achiziții de carte și alte dotări).

Centrul își propune editarea unei reviste în limba engleză cu titlul *Eastern and Central European Literatures*. Pentru dezbaterea temelor incluse în programul de cercetare se vor organiza colocvii și simpozioane naționale și internaționale.

Printre proiectele de viitor ale Centrului mai figurează:

- editarea și digitalizarea surselor multiculturale și interconfesionale aflate în bibliotecile și arhivele din România;

- dezvoltarea unui proiect amplu de traducere a literaturii de specialitate din limba română în limba maghiară și invers, în vederea consolidării și instituționalizării relațiilor culturale româno-maghiare în acest domeniu. Rezultatele proiectului se vor materializa într-o colecție de carte;

- dezvoltarea unui proiect amplu de traducere a unor titluri consacrate ale literaturii de specialitate din limbile de mare circulație în vederea unei diseminări mai bune a analizei și istoriografiei literare referitoare la tradițiile și practicile literare ale Europei Centrale și de Est; scopul final: o colecție de carte;

- crearea unei serii de cursuri transversale la nivelul universității care să familiarizeze studenții diverselor facultăți cu metodologiile multidisciplinare ale practicilor și tradițiilor literaturilor Central și Est-Europene;

- crearea unui website care va cuprinde activitățile desfășurate prin programele Centrului și va stoca informațiile rezultate din cercetare, punându-le la dispoziția internauților; de asemenea, el va face legăturile și trimiterile la website-urile partenerilor Centrului.

Proiect în curs de definitivare

În urma unor discuții privind elaborarea unor proiecte comune, Institutul de Știință a Literaturii și Culturii din Budapesta (Magyar Irodalom- es Kulturatudományi Intezet, ELTE) și-a arătat disponibilitatea de a coopera Centrul nostru, împreună cu un grup de cercetători din cadrul Catedrei de Literatură comparată de la facultatea noastră într-un proiect al său aflat în derulare. Acest proiect intitulat *Between East and West* a demarat în 2008 și se va finaliza în 2100; el se desfășoară sub genericul “Scrierea Celuilalt” și are în vedere studiul comparativ al literaturilor central și est-europene din două perspective: imaginea unei alte etnii (prin cultura și/sau instituțiile sale) în literaturile naționale, respectiv modalitățile specifice prin care reprezentarea *Celuilalt* dezvăluie trăsături esențiale ale unei literaturi. La o primă ședință de lucru au fost trasate principalele linii tematice ale participării cercetătorilor din cadrul facultății noastre, urmând ca în curând, în cadrul unei întâlniri cu colegii budapeșteni se definitiveze direcțiile de colaborare.

Pe lângă proiectul de mai sus, aflat deja în derulare, Institutul din Budapesta are în vedere și lansarea în comun a unui nou proiect, a cărui formulare face în prezent obiectul unei analize.

Galerie foto

